

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1332259
Datum vergadering: 8 juli 2025
Datum voorstel: 3 juni 2025
Nummer: A
Onderwerp: Uitwerking Herijking Maatschappelijk Akkoord Tubbergen

Voorgesteld raadsbesluit

1. De navolgende documenten vast te stellen:
 - de gewijzigde visie "Gemeente Tubbergen op weg naar 2040";
 - het aangepaste toetsingskader voor maatschappelijke initiatieven;
 - de uitgewerkte werkwijze "Hoe brengen we samen ideeën en plannen verder?" bij maatschappelijke initiatieven.
2. Kennis te nemen van de door het college vastgestelde "Subsidieregeling Procesgeld Maatschappelijke Initiatieven gemeente Tubbergen 2025".
3. De naam van het proces MijnDorp2030 te wijzigen in MijnDorp2040.

Samenvatting van het voorstel

Op 16 juli 2024 heeft de raad kennis genomen van het resultaat van de herijking van het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen (MAT) op basis van het rapport 'Herijking MAT'. De raad heeft het college opdracht gegeven om het toetsingskader nader te concretiseren, regels voor toekenning van het procesgeld op te stellen, de globale werkwijze voor maatschappelijke initiatieven verder uit te werken en met een aanpak te komen voor het voeren van gesprekken met de samenleving. Op 7 januari 2025 heeft het college uitvoering hieraan gegeven en daarna is de gemeenteraad in gesprek gegaan met de samenleving. De input vanuit de kernen is opgehaald en vertaald in definitieve voorstellen. Ook heeft de input vanuit de samenleving geleid tot een aanpassing van de visie "Gemeente Tubbergen op weg naar 2040".

Aanleiding voor het voorstel

Het besluit van het college van 7 januari 2025 waarbij het college uitwerking heeft gegeven aan het raadsbesluit "Herijking Maatschappelijk Akkoord" van juli 2024 op basis waarvan de gemeenteraad in gesprek is gegaan met de samenleving om vervolgens te komen tot een definitief voorstel Herijking Maatschappelijk Akkoord Tubbergen.

Beoogd resultaat van het voorstel

Hoofddoel: Versterken van de leefbaarheid in de kernen van de gemeente Tubbergen in 2040.

In het huidige coalitieakkoord is opgenomen dat de huidige aanpak van het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen (MAT) wordt herijkt. De raad heeft deze opdracht uitgewerkt en het rapport "Herijking Maatschappelijk Akkoord Tubbergen" vastgesteld. Een aantal onderdelen uit dit rapport moet nader worden geconcretiseerd. Hiervoor is opdracht gegeven aan het college. Na uitvoering van deze opdracht door het college zijn de uitkomsten van de herijking door de raad met de samenleving gedeeld. Een afvaardiging van de gemeenteraad, in wisselende samenstelling, heeft in de periode februari-april 2025 gesprekken gevoerd met de samenleving in alle negen kernen. De kernwethouder en buur(t)man/-vrouw waren hier als toehoorder bij aanwezig.

De opbrengsten vanuit de gesprekken met de samenleving zijn meegenomen waarna er definitieve versies van de verschillende onderdelen zijn opgesteld en nu kunnen worden vastgesteld. In het najaar van 2025 vindt een terugkoppelbijeenkomst plaats met de samenleving.

Na besluitvorming kan gestart worden met het werken volgens de vastgestelde kaders bij maatschappelijke initiatieven in de gemeente Tubbergen.

Argumentatie

Inleiding

Het college heeft in navolging van het raadsbesluit van 16 juli 2024 een zevental punten nader uitgewerkt:

1. Het concretiseren van het toetsingskader voor toekomstige maatschappelijke initiatieven.
2. Het instellen van een intake tafel voor een eerste beoordeling van maatschappelijke initiatieven.
3. De uitwerking van de procesfasen bij grote initiatieven.
4. Een werkwijze voor het pitchen van grote maatschappelijke initiatieven.
5. De inrichting van de evaluatie van de herijking van het MAT.
6. Kaders ten behoeve van de inzet van het incidentele werkbudget.
7. De aanpak van de gesprekken met de samenleving.

Op 7 januari 2025 heeft het college ingestemd met de uitwerking van bovenstaande punten en heeft vervolgens de gemeenteraad gevraagd om in gesprek te gaan met de samenleving om te komen tot een definitief voorstel Herijking Maatschappelijk Akkoord Tubbergen.

Afwegingen

Een afvaardiging van de gemeenteraad, in wisselende samenstellingen, heeft in de periode februari-april 2025 in alle negen kernen gesprekken gevoerd met de samenleving over de herijking van het MAT. Dit is gebeurd aan de hand van een vertaling van de visie in een zogeheten praatplaat. Hiermee was het in één oogopslag helder aan welke ambities we met elkaar werken aan leefbare kernen en over welke thema's de raad met de samenleving in gesprek wilde gaan. De manier van werken bij maatschappelijke initiatieven werd toegelicht aan de hand van een praatplaat met een stroomschema. De gesprekken zijn geleid door gespreksleiders die hiervoor een leidraad kregen. Op deze manier werden er eenduidige gesprekken gevoerd in elke kern, zowel qua insteek als qua inhoud. Hiermee is de consistentie in het gezamenlijk vormgeven van de vervolgstappen gewaarborgd.

De gesprekken hebben geleid tot een aanpassing van de visie 'Tubbergen op weg naar 2040' en er zijn enkele verhelderingen toegevoegd aan het "Toetsingskader voor maatschappelijke initiatieven" en de "Werkwijze bij maatschappelijke initiatieven".

Aanpassingen visie "Tubbergen op weg naar 2040"

- Om onduidelijkheid te voorkomen wordt het woord gemeente toegevoegd aan de titel van de visie. Dit wordt dus "Gemeente Tubbergen op weg naar 2040".
- Er is een alinea toegevoegd bij paragraaf 1.2.2 'Economie' over het belang van een centrum als motor van een kern: "Het centrum is de motor van het dorp. Dit geldt voor zowel de kleine als de grotere kernen. Voor zowel de eigen inwoners alsook voor toeristen heeft een centrum aantrekkingskracht. Het is belangrijk om aandacht te hebben voor de centra in onze kernen, waarbij het centrum van Tubbergen als grootste kern ook een toeristische aantrekkingskracht heeft voor de hele gemeente Tubbergen die behouden moet blijven".
- Ook is paragraaf 1.2.3. 'Maatschappelijke voorzieningen' aangepast op het onderdeel kerken: "Naar verwachting zullen diverse kerkgebouwen hun religieuze functie gaan verliezen. Vanwege het beeldbepalende karakter en de (oorspronkelijke) centrale functie van veel kerkgebouwen binnen de kern, is het goed om stil te staan bij de toekomst van dit religieus erfgoed, wanneer het bisdom van plan is om een kerk aan de eredienst te onttrekken. Het initiatief om te komen tot mogelijke herbestemming van het kerkgebouw laten wij in principe aan de kernen. Desgewenst faciliteren wij dit proces. Wij vervullen uiteraard wel een rol vanuit monumentaal perspectief, en denken mee waar het gaat om de toekomstige invulling van het kerkgebouw vanuit het perspectief van maatschappelijk vastgoed".

Aanpassingen Toetsingskader maatschappelijke initiatieven

- In hoofdstuk 5 'Beoordeling maatschappelijke initiatieven' wordt het woord beoordeling vervangen door beschouwing. Initiatieven worden namelijk aan de voorkant niet beoordeeld door vakinhoudelijke ambtenaren of de gemeenteraad. Er wordt immers nog geen eindoordeel gegeven.
- Verder is een plan kansrijk als het **op hoofdlijnen** voldoet aan de voorwaarden zoals ze in hoofdstuk 5 staan opgesomd. De punten hoeven in het stadium van de pitch nog niet volledig uitgewerkt te zijn.
- In hoofdstuk 6 'Werkwijze behandeling aanvraag' zijn voorbeelden vermeld om verduidelijking aan te

brengen wat wordt verstaan onder kleine, middelgrote en grote initiatieven. De indicatieve bedragen die hier stonden vermeld, zijn weggehaald. Uit de gesprekken kwam naar voren dat de bedragen leiden tot onduidelijkheid en het geven van voorbeelden juist heel verhelderend werkt. Belangrijkste onderscheid is dat een initiatief waar geen (of niet voldoende) budget voor beschikbaar is in de begroting bestempeld wordt als een initiatief waarbij gevraagd wordt om het initiatief aan de raad te pitchen. Kortom, als er geen geld is opgenomen in de begroting dan komt de raad naar het initiatief voor een pitch.

- De gesprekken hebben tot een tweede aanpassing geleid in hoofdstuk 6. Onder het kopje 'Eerste beoordeling initiatieven, globale schetsfase' is in de aangepaste versie opgenomen: "Een afvaardiging van de gemeenteraad komt naar aanleiding van een initiatief naar de kern toe. De initiatiefnemers kunnen dan hun initiatief pitchen. Dit moment vindt zo snel mogelijk plaats, uiterlijk binnen twee maanden nadat de initiatiefnemers hebben gevraagd te mogen pitchen". In de gesprekken is namelijk opgehaald dat de initiatiefnemers graag willen dat de raad naar de kern toekomt in plaats van dat de initiatiefnemers naar het gemeentehuis moeten komen. Ook het idee van drie of vier vaste momenten per jaar om te pitchen is aangepast. Dit zal op afroep gebeuren. Daarnaast wordt de pitch gedaan voor een afvaardiging van de raad waarbij elke fractie met één, maximaal twee personen aanwezig is.
- Ook is er een voorstel voor het evalueren tot stand gekomen: De werkwijze rondom de pitch gaan we evalueren na drie pitches. De werkwijze hoe we omgaan met maatschappelijke initiatieven gaan we na een jaar evalueren, bij een minimum van drie initiatieven.

Aanpassingen werkwijze bij maatschappelijke initiatieven

- Aan de praatplaat wordt ter verduidelijking toegevoegd dat bij een goed idee vanuit de kern de initiatiefnemers contact op kunnen nemen met de gemeente, namelijk met de buur(t)man/-vrouw. Dit is geen wijziging, maar een aanscherping omdat 'de gemeente' als te algemeen wordt ervaren. De buur(t)man/-vrouw legt de nodige verbinding in de organisatie om het initiatief af te wegen en het vervolgproces te bepalen.

Tot slot wordt voorgesteld de naam van het proces MijnDorp2030 te actualiseren naar MijnDorp2040.

Participatie samenleving

Een afvaardiging van de gemeenteraad, in wisselende samenstelling, heeft in de periode februari-april 2025 gesprekken gevoerd met de samenleving in alle negen kernen. Hierbij waren onder andere dorpsraadleden, initiatiefnemers van maatschappelijke initiatieven en ondernemers aanwezig. De kernwethouder en buur(t)man/-vrouw waren hier als toehoorder bij aanwezig.

De opbrengsten vanuit deze gesprekken met de samenleving zijn meegenomen waarna er definitieve versies van de verschillende onderdelen zijn opgesteld en nu kunnen worden vastgesteld. In het najaar van 2025 vindt een terugkoppelbijeenkomst plaats met de samenleving, met de inwoners die aanwezig waren op de verschillende avonden in de kernen. Hierbij zijn ook de raadsleden aanwezig alsmede de kernwethouders.

Na besluitvorming in de raad worden alle inwoners van de gemeente Tubbergen geïnformeerd via diverse kanalen over het proces en de uitkomsten. Iedere kern ontvangt een sfeerverslag van de avond en er wordt een algemeen sfeerverslag verspreid via de gemeentelijke kanalen zodat alle inwoners kennis kunnen nemen van het proces en de uitkomsten.

Externe communicatie

Een afvaardiging van de raad is, in wisselende samenstellingen, in gesprek gegaan met de samenleving door alle negen kernen te bezoeken. Aan de hand van twee praatplaten is gesproken over de visie "Gemeente Tubbergen op weg naar 2040" en de werkwijze bij maatschappelijke initiatieven "Hoe brengen we samen ideeën en plannen verder?". De input die tijdens deze gesprekken is opgehaald, is verwerkt en heeft geleid tot een definitieve visie, een definitief toetsingskader en een werkwijze ten aanzien van maatschappelijke initiatieven.

De gesprekspartners in de negen kernen hebben na afloop van het gesprek een uitgebreid verslag van de avond ontvangen. Daarnaast ontvangt iedere kern een sfeerverslag van de avond (ter illustratie een

voorbeeld van een conceptsfeerverslag in de bijlage (Sfeerverslag MAT Fleringen)), een algemeen sfeerverslag met de hoofdpunten (zie bijlage Sfeerverslag MAT 2040 - Algemeen), worden ze geïnformeerd over een persbericht dat uitgaat over het proces en krijgen ze een 'Save the date' voor een gezamenlijke terugkoppelbijeenkomst in het najaar van 2025.

Financiële paragraaf

Het budget van € 150.000,- voor procesgeld is reeds door de raad beschikbaar gesteld bij besluit op 16 juli 2024 en wordt onttrokken aan de algemene middelen.

Financiële en Personele consequenties

De voorgestelde werkwijze ten aanzien van maatschappelijke initiatieven moet ingebed worden binnen de organisatie Noaberkracht. Uitgangspunt daarbij is dat het vooral gaat om het anders organiseren zonder extra financiële consequenties of benodigde capaciteit. Aan Noaberkracht wordt gevraagd dit verder uit te werken. Uitgangspunten die daarbij meegegeven worden:

- Doorontwikkeling van de rol van buur(t)man/-vrouw: de voorgestelde werkwijze vraagt een andere rol van de buur(t)man/-vrouw dan tot nu toe. Hij/zij weet wat er speelt in de kern (zowel vanuit de kern als vanuit de gemeente) en zal van daaruit nog meer de verbindende schakel moeten zijn en de juiste verbindingen leggen.
- (Versterken van het) Samenlevings- en gebiedsgericht werken: De werkwijze vraagt een positieve basishouding vanuit de organisatie ten opzichte van maatschappelijke initiatieven en een integrale benadering vanuit de kern/het gebied bekeken. Dit wordt opgepakt vanuit het Programma Organisatieontwikkeling.
- Integraal kernoverzicht: Om de juiste verbindingen en keuzes te kunnen maken is het van belang een totaaloverzicht te hebben van alle initiatieven en projecten uit de kernen en de projecten en opgaven vanuit de gemeente (of andere overheden) die betrekking hebben op de kernen en het bijbehorende buitengebied.
- Beschikbaarheid van project- en procesleiders die initiatieven van initiatieffase naar ontwerpfase kunnen brengen om van daaruit een afweging te maken of en hoe verder.
- Eigenaarschap: duidelijkheid verschaffen in rollen en verantwoordelijkheden, wie staat waarvoor aan de lat?
- Verwachtingen managen: duidelijk in het proces borgen dat verwachtingen ten aanzien van initiatieven en de verschillende fasen goed gemanaged en gecommuniceerd blijven worden (go/no go momenten).

Uitvoering

Bij positieve besluitvorming van de raad wordt de samenleving over de nieuwe werkwijze geïnformeerd.

Er vindt terugkoppeling plaats naar de kernen (deelnemers aan de gesprekken) in de vorm van een sfeerverslag per kern (een voorbeeld is bijgevoegd, Sfeerverslag MAT Fleringen), een algemeen sfeerverslag met de hoofdpunten (zie bijlage Sfeerverslag MAT 2040-Algemeen), het geven van een 'Save the date' voor de terugkoppelbijeenkomst op 16 oktober 2025 aan alle kernen en de kernen worden geïnformeerd over het persbericht. Dit bericht wordt gedeeld via de perskanalen van de gemeente Tubbergen.

Het algemene sfeerverslag komt online op de website.

Een link naar dit algemene sfeerverslag delen we ook online op onze sociale kanalen.

Daarnaast vindt in het najaar van 2025 een terugkoppelbijeenkomst plaats waarbij tevens de samenleving bedankt wordt voor hun inzet bij dit proces.

De ambtelijke organisatie Noaberkracht wordt geïnformeerd via berichtgeving op intranet.

Alle uitingen MijnDorp2030 worden vervangen door MijnDorp2040.

Daarnaast wordt intern binnen Noaberkracht gewerkt aan de organisatorische inpassing van de werkwijze zodat er volgens de nieuwe werkwijze gewerkt kan worden. Hiervoor moeten een aantal zaken geregeld zijn of worden, zie paragraaf financiële en personele consequenties. Deze zaken worden meegenomen in het Programma Organisatieontwikkeling en binnen de ambitieën samenlevings- en gebiedsgericht werken,

onder meer de doorontwikkeling van de rol van buur(t)man/-vrouw.

Evaluatie

De werkwijze rondom de pitch gaan we evalueren na drie pitches.

De werkwijze hoe we omgaan met maatschappelijke initiatieven gaan we na een jaar evalueren, bij een minimum van drie initiatieven.

Dit doen we in samenspraak met een afvaardiging van de raad en de initiatiefnemers.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Om uitvoering te geven aan de manier van werken die met de samenleving is besproken, is het noodzakelijk dat de hele organisatie van Noaberkracht zo gaat werken. Dit betekent dat ook maatschappelijke initiatieven vanuit Dinkelland op dezelfde manier worden behandeld. Dit komt overeen met de uitkomsten van de evaluatie MijnDinkelland2030 en de wensen van het college van Dinkelland.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

de burgemeester

ing. J.L.M. Scholten

drs. A.H. Postma

Raadsbesluit

Datum: 8 juli 2025
Nummer: B
Onderwerp: Uitwerking Herijking Maatschappelijk Akkoord Tubbergen

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 3 juni 2025, nr. A;

gelet op het advies van de raadscommissie van 1 juli 2025;

gelet op de Gemeentewet,

besluit:

1. De navolgende documenten vast te stellen:
 - de gewijzigde visie "Gemeente Tubbergen op weg naar 2040";
 - het aangepaste toetsingskader voor maatschappelijke initiatieven;
 - de uitgewerkte werkwijze "Hoe brengen we samen ideeën en plannen verder?" bij maatschappelijke initiatieven.
2. Kennis te nemen van de door het college vastgestelde "Subsidieregeling Procesgeld Maatschappelijke Initiatieven gemeente Tubbergen 2025".
3. De naam van het proces MijnDorp2030 te wijzigen in MijnDorp2040.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 8 juli 2025

De raadsgriffier,

De voorzitter,